

være i en mere end almindelig begyndt Stilling; og paa den anden Side er Lønningbestemmelsen fastsat til et Minimum, der skal oppebæres af Skolelæreren. Dette Minimum kan man vistnok ikke i og for sig finde at være for stort; der er imidlertid paa sine Steder saa smaa Forhold, saa smaa Skoledistrikter, at man ikke der tænker paa at faae seminariet skiftet dannede Lærere, men nøies med at faae opvakte Folk af Almuen, som enten ved Præsten eller paa anden Maade have modtaget en vis jævn Dannelse. Der er mange saadanne smaa Forhold, og hvor saadanne Mænd, som man tager ud af Almuen, vise sig at være ikke saa ubegavede Lærere til det ikke betydelige Arbejde, som paahviler dem. For disse sætter Lovforslaget nu ogsaa Lønnen op til det Minimum, som der er foreslaaet. Jeg skal ingenlunde misunde disse Mænd den Forbedring, som derved vil indtræde i deres Stilling — det er langtfra —; men paa den anden Side trykkes de Læreres Vilkaar ned, som have gjenne-gaaet en særlig Dannelse, som maaskee ere meget udmærkede Lærere, der kunne manevrere og tumle med et stort Antal Børn; thi det er mærkeligt at see den Forskjel, der i den Henseende kan være imellem Skolelærerne. Man kan saaledes see en Skolelærer tumle 160 eller 170 Børn og bringe dem Allesammen ligesaa vidt og videre, end en anden Skolelærer kan bringe 6, 7, 8 Børn. Jeg siger altsaa, at jeg anseer det betænkeligt, at man bringer Lønningen hen paa et og samme Standpunct, saaledes at Lovgivningen derved ikke kan tage det samme Hensyn, som Administrationen nu kan tage, til alle de paa ethvert Sted stedfindende Forhold. Dette er en almindelig Bemærkning med Hensyn til det foresliggende Lovforslag.

Det forekommer mig ogsaa, at det lider af nogle Usuldkommenheder i Enkelthederne, i alt Fald viser det sig saaledes for mig; men det er jo muligt, at de ærede Forslagsstillere kunne oplyse, at det er Fuldkommenheder. Saaledes er der fastsat i § 1, at Lovgivningens Bestemmelser om Huus og Jord, om de 6 Tdr. Byg og 10 Tdr. Rug in natura, og de 25 Tdr. efter Capitelstart skulle komme enhver fast ansat Landsbykskolelærer tilgode; men jeg veed

ikke, om det er de ærede Forslagsstilleres Mening, at det ogsaa skal komme de fast ansatte Andenlærere tilgode. Der er jo ansat Andenlærere ved ikke saa Stoler, til hvilke Poster man tager unge Mænd. Naar disse nu ere fast ansatte, er det saa Meningen, at de skulle gaae ind under Lovens Bestemmelser? Jeg har troet at burde henlede Opmærksomheden herpaa, da det var ønskeligt at faae det nærmere bestemt. Naar disse fast ansatte Andenlærere — undertiden ansattes de ogsaa paa Opbyggelse, og saa gaae de naturligvis ikke ind under denne Lovs Bestemmelse, — skulle gaae ind under de i Paragraphen nævnte Bestemmelser, saa vil det være en meget betydelig Byrde, naar der skal skaffes Bopæl til en saadan Mand med Familie, skal skaffes Jord til ham og til lige den øvrige Lønning, som de andre Skolelærere skulle have. I § 2 er der en Bestemmelse, som vistnok tiltaler mange Skolelærere, at de nemlig ikke selv skulle opkræve deres Rug og Byg osv. (Flere Stemmer: Ja). Ja, tillad mig, jeg veed ikke, hvorfor Skolelærerne ikke skulle kunne opkræve disse Ting selv, hvorfor de nu skulle stilles saa høit ligeoverfor Opkrævningen. Enhver Mand, der har Noget at tage ind, tager det ind selv, saagodt han kan. Jeg troer ogsaa, at Skolelærerne egentlig ikke ere tjente med denne Bestemmelse. Jeg vil tilstaae, at det vel kan være enkelte Lærere ubehageligt at gjøre det; men der er Andre, det veed jeg selv af Erfaring, der sætte megen Pris paa selv at opkræve, da de troe, at de ved selv at modtage af Uderne faae et ikke ubetydeligt større Beløb, end naar det skulde opkræves af Skolepatronen. Jeg har haft Anledning til at forhandle med flere Skolelærere derom, og Meningerne have været meget deelte. De yngre, som mere faae paa Høneuren, vilde hellere have det opkrævet af Andre; men de ældre, der havde en stor Familie at forsørge, vilde hellere selv opkræve. Jeg troer derfor, at denne Bestemmelse ikke er nødvendig. § 3 har allerede givet Anledning til ikke saa Diskussioner her i denne Sal. Jeg maa tilstaae, at jeg, saaledes som Sagen stiller sig for mig, ganske maa tiltræde, hvad der er yttret af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning);